МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ОХОРОНА ПРИРОДИ ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ

30 жовтня 2024 року

Біла Церква
2024

УДК 378-053.6:001"20":502.131.1(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Недашківський В.М., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.
Олешко В.П., канд. с.-г. наук.
Василенко О.І., д-р філософії.
Юрченко А.І., канд. с.-г. наук.
Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.,** начальник редакційно-видавничого відділу.

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників. 30 жовтня 2024 р. м. Білоцерківський НАУ 53 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

показників лінійних розмірів, маси та індексу кровотворних органів залежить від впливу гіпоксії та температурного режиму, а також від коригування раціону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Bogeruk A. Technologies in aquaculture: Theory and practice. Linking Tradition and Technology. Highest Quality for the Consumer – AQUA-2006, Abstracts. Florence, Italy, 2006. 89 p.
2. Наукове обгрунтування раціональної годівлі риб / І.М. Шерман та ін. К.: Вища освіта, 2002. 130 с.
3. Желтов Ю.В., Олексієнко О.О., Грех В.І. Вплив на рибницькі і фізіологічні показники товарного коропа різної густоти посадки при вирощуванні його в ставках без годівлі та з використанням лише природного корму. Таврійський науковий вісник. Херсон, 2011. Вип. 76. С. 220–228.
4. Данильчук Г.А., Ніколаєв М.Є. Товарна якість ставової риби. Вісник Сумського національного аграрного університету. Тваринництво. 2015. Вип. 2. С. 101–103.
5. Гринжевський М.В., Пекарський А.В., Пшеничний Д.Р. Інтенсивне вирощування цьоголіток коропо-сазанових гібридів. Таврійський науковий вісник. Херсон, 2007. Вип. 54. С. 146–154.

УДК 639.3:614.4

ПІВКОРЕЦЬ Л.В., ПОЛОНСЬКИЙ С.О., ПУШ Р.А., магістранти
Науковий керівник – **ПРИСЯЖНЮК Н.М.,** канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИХ ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ОКРЕМИХ ІНВАЗІЙНИХ ХВОРОБ КОРОПА (*CYPRINUS CARPIO*)

Хвороби риб можуть завдавати значних збитків у галузі рибництва, тому для успішного розведення риби та забезпечення високої продуктивності водойм необхідно володіти знаннями щодо найпоширеніших захворювань риб, а також вміти своєчасно їх діагностувати та впроваджувати ефективні профілактичні заходи.

Ключові слова: короп, профілактика, інвазійні хвороби, ветеринарно-санітарні заходи.

Зміна екологічного стану, спричинена неконтрольованою господарською діяльністю людини, суттєво впливає на рибогосподарські водоймища, спричиняючи їх забруднення органічно-мінеральними добривами, стічними водами тваринницьких ферм, промислових і комунально-побутових підприємств, а також пестицидами з сільськогосподарських угідь. Як наслідок, риби втрачають здатність ефективно протистояти впливу несприятливих факторів, зростає поширення як інфекційних так і інвазійних захворювань, а в організмах риб накопичуються токсичні речовини.

На сьогодні попит на рибу та рибопродукти залишається дуже високим, що обумовлено загальним станом світового рибного господарства. Морські, океанічні та внутрішні водні ресурси не можуть повністю задовольнити глобальну потребу в харчовій рибній продукції. Запаси найцінніших і найбільш масових промислових видів перебувають у критичному стані, а попит на рибну продукцію невпинно зростає.

Уся риба, виловлена у прісноводних водоймах України, використовується як для харчових потреб населення, так і для виготовлення рибного борошна та іншої продукції. Більшість населення України відчуває дефіцит поживних речовин у своєму раціоні, що свідчить про дієтичну неповноцінність харчування. Експлуатація природних ресурсів рибних запасів може вважатися пріоритетним способом задоволення зростаючого попиту на рибу, однак через інтенсивний вплив антропогенних факторів, зокрема зарегулювання стоку річок та розвиток промисловості, природне відтворення рибних популяцій скорочується, а чисельність риб у водоймах невпинно зменшується.

Штучне відтворення рибних ресурсів у природних водоймах включає комплекс заходів, спрямованих на збереження, збільшення та покращення якості рибних запасів. До таких заходів належать риборозведення, акліматизація риб та регулювання рибницької діяльності. Короп (*Cyprinus carpio*) є одним із ключових об'єктів рибництва в багатьох

країнах світу, і в Україні на його частку припадає близько 70 % усього рибного виробництва. Популярність вирощування коропа пояснюється його цінними біологічними властивостями, зокрема невибагливістю до умов середовища, всеїдністю, швидким ростом та високими харчовими якостями.

Здоров'я риб, ветеринарний та санітарно-гігієнічний стан водойм значною мірою залежать від гідрохімічного режиму, тому необхідно постійно контролювати його стан, вміст токсичних речовин та інші показники. У товарному рибництві основне завдання полягає в досягненні максимальних обсягів рибної продукції у найкоротші терміни.

Як свідчать дані останніх років, інвазійні захворювання найчастіше виявляють у водоймах, що отримують воду з водосховищ Дніпровського каскаду. Це захворювання завдає значних економічних збитків рибницьким господарствам через втрати приростів маси риби, загибель мальків, сильно уражених паразитами, а також погіршення товарного вигляду риби.

Основний приріст рибопродуктивності у промислових водоймах України може бути досягнутий шляхом інтенсифікації виробництва та проведення ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на мінімізацію наднормативних втрат об'єктів аквакультури та покращення якості рибної продукції [2, 3]. В умовах антропогенного забруднення водойм відбуваються негативні зміни у екологічних взаємозв'язках, що ускладнює епізоотичну ситуацію. Таким чином, боротьба із захворюваннями риб є одним із першочергових завдань рибництва. Втрата продуктивності у господарствах через інфекційні та паразитарні захворювання риб хронічної форми досягає 25-30 %, а в разі гострого перебігу – може сягати 75-90 % [1, 4].

Окрім загибелі риб внаслідок захворювань, значні економічні збитки спричиняються також через зменшення темпів приросту маси, зниження плодючості, подовження періодів вирощування, надмірне споживання кормів, погіршення товарної якості рибної продукції та неможливість її експорту.

Профілактика захворювань риб передбачає проведення обов'язкових лікувально-профілактичних заходів [2, 4]. Важливе значення у профілактиці має дотримання рибоводно-біотехнічних норм, технологічних вимог вирощування риб, а також використання якісних кормів, особливо при вирощуванні риби в садкових та басейнових умовах. Фактори стресу, такі як надмірна щільність посадки, різкі зміни температури води, дефіцит кисню, знижують загальну резистентність організму риб.

Для ефективної профілактики захворювань риб важливу роль відіграє застосування полікультури, зокрема спільне вирощування коропа з такими видами, як білий та чорний амур, білий і строкатий товстолобик. Ці види риб характеризуються вищою стійкістю до захворювань, небезпечних для коропа, і при сумісному розведенні значно покращують екологічний стан водойм. Водночас знижується рівень паразитарних інфекцій, оскільки ці риби живляться зоопланктоном і бентосом, деякі представники яких є проміжними господарями для багатьох ендопаразитів [1, 3, 4].

Отже, питання організації ветеринарно-санітарних заходів з боротьби та профілактики інвазійних захворювань коропа є вкрай актуальними і мають велике наукове та практичне значення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Секретарюк К.В., Данко М.М., Стибель В.В. Ветеринарна санітарія і гігієна в рибництві. Львів, 2002. 177 с.

2. Пукало П.Я., Лобойко Ю.В. Найбільш поширені захворювання ставових риб та їх профілактика. Сільський господар. 2005. № 11/12. С. 36–37.

3. Коба С.А., Григоренко Т.В., Кражан С.А. Живлення та ріст цьоголіток коропа за спрямованого формування природної кормової бази. Рибогосподарська наука України. 2013. № 1. С. 38–44.

4. Jara Z., Chodyniecki A. Ichtiopatologia. Wydawnictwo akademii Rolniczej we Wroclawiu. Wroclaw, 2009. P. 356–359.

ЗМІСТ

Honcharuk V.V., Huliaiev O.M., Zabihailo O.V., Sliusarenko A.O. The cultivation of carp fishes on rented water bodies in current conditions…….3
Бондаренко М.О., Панчук М.В., Гоц Р.Р., Слюсаренко А.О. Вплив інтенсифікаційних заходів на кормність водойм за вирощування риби……...4
Гаптенко В.В., Денисов С.О., Нощенко С.А., Корчак В.В., Слюсаренко А.О. Аналіз вирощування рибопосадкового матеріалу коропових видів в умовах сьогодення…….6
Klimov O.A., Kryzhanivskyi R.O., Khomiak O.A. Technological approaches of growing carp in polyculture with herbivorous fish……8
Войтенко В.І., Куприш А.С., Пересада А.В., Крикливий В.С., Гриневич Н.Є. Аналіз індикації бактеріофагів у воді акваріума…….9
Кувшинов К.С., Чохленко М.М., Козік Д.Д., Гриневич Н.Є. Принципи підтримання здоров'я риб задля ефективного управління водними ресурсами……..10
Опарик М.М., Юрін О.А., Остапюк О.М., Россоха В.В., Гриневич Н.Є. Сталі практики ведення аквакультури, що відповідають сучасним екологічним та економічним вимогам…….12
Рудичева М.А., Шулько О.П. Глобальне потепління антарктиди: першопричини та наслідки…….13
Софійчук А.Ю., Халахур І.В., Щербина В.Г., Гриневич Н.Є. Якість та безпечність води під час вирощування гібробіонтів……..15
Тарасенко Д.А., Ізбаш П.В., Нестеренко В.Є., Гриневич Н.Є. Моніторинг і оцінка здоров'я гідробіонтів, екологічного стану природних водойм київщини……..17
Савва А.А., Бабань В.П. Екологічна оцінка стану малих річок м. Вінниця……19
Revenok O.O., Kovalenko A.V., Naumeiko V.V., Hrynevych N.Ye, Zharchynska V.S. Crustacean aquaculture: advantages, prospects…….21
Рогозовець Т.В., Соколовський М.С., Найченко В.О., Гриневич Н.Є., Жарчинська В.С. Вплив кліматичних змін на динаміку популяцій аборигенних видів риб……22
Сидоренко С.В., Шулько О.П., Романішина Т.О. Використання миючих засобів та їх заміна на екологічно чисті засоби……..23
Кравчук В.М., Бітюцький В.С. Біогенний синтез наночастинок селену та їх застосування як альтернатива антибіотикам у птахівництві……..25
Кузьменко Ю.В., Трофимчук А.М. Особливості інкубації ікри рослиноїдних риб в умовах ТОВ «Сквираплем-рибгосп»……27
Гаврилюк К.О., Онищенко Л.С. Виробництво біогазу та переваги його використання у вирішенні енергетичних проблем……..28
Бровко М.В., Гнатенко І.П, Петренко Я.Ю., Контуш А.О., Куновський Ю.В. Проблеми незаконного використання водних біоресурсів…….29
Гальчинський Д.В, Зайченко М.М., Кологойда О.Ю, Кібальникова Д.О., Куновський Ю.В. Значення та перспективи використання водних живих ресурсів в умовах сучасних глобальних викликів і сталого розвитку……...31
Іванюта С.А., Матурелі Д.А., Титаренко В.О., Шелифіст В.М., Олешко В.П. Оптимізація технології вирощування прісноводної креветки *Macrobrachium rosenbergii* в УЗВ……33
Пількевич М.М., Уманець А.Р., Білий О.І., Поліщук Я.Г., Гейко Л.М. Перспективи розвитку світового виробництва риби……...35
Павелко Д.В., Дідик І.В., Веред П.І. Шумове навантаження на довкілля та його наслідки…….37
Рацюк С.Ю, Хілов Є.В., Гембік В.О., Гембік А.О., Олешко В.П. Використання рослиноїдних видів риб в якості біологічного меліоратора поверхневих вод……..38
Мануйлов І.С., Щур В.І., Дем'янченко О.В., Присяжнюк Н.М. Моніторинг сучасного стану та перспективи рибогосподарського використання іхтіофауни басейну річки Дніпро……...40

Блоха Б.Р., Говорун А.Д., Несен П.В., Присяжнюк Н.М. Аналіз впливу окремих абіотичних факторів та технології вирощування на показники морфометрії кровотворних органів коропа (*Cyprinus carpio*)……41
Півкорець Л.В., Полонський С.О., Пуш Р.А., Присяжнюк Н.М. Організація ветеринарно-санітарних заходів боротьби та профілактики окремих інвазійних хвороб коропа (*Cyprinus carpio*)……..43
Бас М.О., Галушка М.В., Перехрестенко Р.Д., Присяжнюк Н.М. Аналіз біотехнології вирощування цінних промислових видів риб в умовах ДП «Іркліївський риборозплідник рослиноїдних риб» Черкаської області……..45
Вовк М.І. Джерела забруднення штучних водойм басейну Південного Бугу в межах Вінницької області……...46
Волинець І.О., Скиба В.В. Аналіз акумуляції важких металів у ґрунтах ірослинності промислових зон на прикладі м. Сміла……...48
Гаюк Н.В., Михайленко О.В. Розробка технології біодеградованого матеріалу……...49